



## Upphävande av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vaggeryds kommun

### Beslut

Länsstyrelsen upphäver följande allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vaggeryds kommun i den lydelse de fick genom antagandet den 17 juni 2024, § 79.

- 3 §
- 12 § sista stycket
- 13 § sista stycket
- 16 § första och andra styckena
- Lydelsen ”ej heller på de kommunala badplatser som finns redovisade i bilaga till 3 § under tiden 15 april – 15 september.” i 16 § fjärde stycket
- 17 §
- 18 § första stycket
- 20 §
- 21 §

Länsstyrelsen upphäver följande lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Vaggeryds kommun i den lydelse de fick genom antagandet den 17 juni 2024, § 79.

- 2 §
- 11 § andra meningen

Länsstyrelsen upphäver följande lokala ordningsföreskrifter för trottoarpratare, gatuställ och varuexponering i Vaggeryds kommun i den lydelse de fick genom antagandet den 17 juni 2024, § 79.

- 1 § tredje och fjärde stycket

## Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun (kommunen) beslutade den 24 april 2024, § 79, att godkänna revidering av allmänna lokala ordningsföreskrifter samt de lokala föreskrifterna för torghandel för Vaggeryds kommun. Beslutet innebär att ändringar av befintliga föreskrifter görs, och att nya föreskrifter tillkommer. Av föreskrifterna framgår att de ska ersätta de sedan tidigare gällande föreskrifterna i dessas helhet. I beslutsprotokollet anges i huvudsak följande. Vaggeryds kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter och lokala föreskrifter för torghandel i Vaggeryds kommun börjar bli några år gamla. De antogs av kommunfullmäktige 2015. Berörda förvaltningar har sett över och reviderat sina delar i föreskrifterna. SKR (Sveriges kommuner och regioner) gav under 2023 även ut ett cirkulär med nya rekommendationer gällande de lokala ordningsföreskrifterna och lokala torghandelsföreskrifter. Vaggeryds kommuns revideringar har i stort följt SKR:s rekommendationer. Länsstyrelsen noterar att det inte har angetts någon tidpunkt för ikraftträdande av de nya föreskrifterna.

Kommunen har den 25 juni 2024 anmält antagandebeslutet till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 13 § ordningslagen (1993:1617, OL). Länsstyrelsen har genom delbeslut den 27 juni 2024 beslutat att förlänga tiden för prövningen av de antagna ordningsföreskrifterna till och med den 25 augusti 2024 samt att de antagna föreskrifterna i dessas nya lydelse under prövningstiden tillfälligt ska upphävas.

## Motivering till beslutet

En kommun får enligt 3 kap. 8 § OL, efter regeringens bemyndigande, meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Sådana föreskrifter får, enligt 3 kap. 12 § samma lag, inte angå förhållanden som är reglerade i OL eller annan författning eller som enligt OL eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Av 3 kap. 7 § OL framgår att pyrotekniska varor inte får användas utan tillstånd av Polismyndigheten, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom.

En kommun får enligt 3 kap. 9 § OL, efter regeringens bemyndigande, meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor.

Enligt 3 kap. 13 § OL ska kommunens beslut att anta föreskrifter enligt 8 eller 9 §§ omedelbart anmälas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen.

I förarbetena till OL betonas vikten av att kommunerna meddelar endast sådana lokala föreskrifter som verkligen behövs (prop. 1992/93:210 s. 138 ff). Regeringsrätten, numera Högsta förvaltningsdomstolen, har i rättsfallet RÅ 1992 ref. 75 vidare uttalat att lokala föreskrifter måste ha ett sådant innehåll och vara utformade med sådan exakthet att möjlighet finns att tillämpa dem och övervaka efterlevnaden av dem.

Länsstyrelsen noterar inledningsvis att de antagna föreskrifterna har utformats med Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 23:04 som förlaga. Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen har utgått från cirkuläret eftersom det skapar förutsättningar för en viss likriktning av hur ordningsföreskrifter utformas i olika kommuner. De exempelföreskrifter som förekommer i cirkuläret är också i huvudsak väl avvägda och utformade i enlighet med praxis på området.

#### *Allmänna lokala ordningsföreskrifter*

I § 3 i föreskrifterna har angetts att vissa områden och begravningsplatser som framgår av till föreskrifterna bifogad bilaga ska jämföras med offentlig plats. I bilagan har under rubriken "Badplatser" namngetts sex stycken sjöar. Under rubriken "Friluftsanläggningar" har angetts "Samtliga friluftsanläggningar i kommunen som är fritt upplåtna till allmänheten". Under rubriken "Begravningsplatser" har angetts sju stycken kyrkogårdar. Under rubriken "Lekplatser" har angetts "Samtliga lekplatser inom samlad bebyggelse som är fritt upplåtna till allmänheten." Under rubriken

”Skolgårdar” har angetts ”Samtliga kommunala skolgårdar för grundskolan, förutom förskolegårdar, är en offentlig plats mellan klockan 18.00 – 22.00 på vardagar samt på helger mellan klockan 08.00 – 22.00.”

I § 3 hänvisas till bilagan. I bilagan finns kartor där olika anläggningar och platser har markerats med olikfärgade punkter. Eftersom en ordningsföreskrift kan läggas till grund för straffrättsliga påföljder i form av böter, är det nödvändigt att det står helt klart för allmänheten inom vilket område föreskrifterna gäller. Det är därför viktigt att tydligt klargöra var gränserna går för vad som ska anses tillhöra en skolgård, en idrottsplats, en badplats, ett stationsområde m.m. En sådan avgränsning är också viktig för att ordningsföreskriften inte ska få ett större tillämpningsområde än vad som är behövligt. Avgränsningen görs genom att på karta markera det specifika område som ska omfattas av en föreskrift. Sådana markeringar har endast gjorts avseende buffertzonen för förbud för fyrverkeri och förbud mot förtäring av alkohol och lustgas.

Friluftsområden består oftast av skogs- och naturområden. Skogsområden är inte offentlig plats enligt 1 kap. 2 § (Se Åberg, Ordninglagen (10 november 2021, JUNO), kommentaren till 1 kap. 2 §. Enligt Länsstyrelsens uppfattning finns det som huvudregel inte skäl att jämställa hela de markområden som ingår i ett friluftsområde med offentliga platser. Det har inte framkommit något skäl till att göra en annan bedömning i nu aktuellt ärende. Däremot kan löpspår, gångvägar m.m. inom ett friluftsområde jämställas med offentlig plats. De specifika spåren, vägarna eller anläggningarna ska i sådana fall tydligt markeras på karta. Av dessa anledningar finner Länsstyrelsen sammanfattningsvis att § 3 med bilaga inte är utformad med den exakthet som krävs för att den ska kunna tillämpas. § 3 ska därför upphävas.

I § 12 sista stycket i föreskrifterna har föreskrivits att spritdrycker, vin och starköl eller andra jästa alkoholdrycker överstigande 3,5 volymprocent alkohol inte får förtäras ”på kommunalt skyltade bad- och idrottsplatser, på stationsområden samt på skolgårdar och lekplatser, kyrkogårdar och begravningsplatser i kommunen.” Förvaltningsrätten i Luleå har den 14 augusti 2018, mål nr 1768-18, prövat en ordningsföreskrift som innebar förbud mot alkoholförtäring bl.a. på ”lekparker, skolgårdar och förskolegårdar samt kyrkogårdar och begravningsplatser inom Bodens kommun

under förutsättning att områdena är tillgängliga för allmänheten.”  
Domstolen uttalade bl.a. följande.

*”Förvaltningsrätten har förståelse för att alkoholförtäring vid de uppräknade platserna kan upplevas som opassande. Däremot menar rätten att detta inte medför att det går att dra slutsatsen, att alla former av förtäring av alkoholhaltiga drycker utgör en ordningsstörning. Att alkoholförtäring kan anses opassande utgör inte heller sådana starka skäl som krävs, i enlighet med vad lagstiftaren avsåg med bestämmelsen, för att få införa förbud. Den omständigheten att det är tillåtet med alkoholförtäring i vissa andra områden, medför inte heller att förbud kan införas på en plats om det inte är särskilt påkallat. Vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i målet finner därför förvaltningsrätten, att det inte är särskilt motiverat från ordningssynpunkt ett införa ett allmänt förbud att förtära alkohol på lekplatser, skolgårdar och förskolegårdar samt begravningsplatser och kyrkogårdar i Bodens kommun. Då har rätten särskilt beaktat att ett generellt förbud av detta slag skulle innebära ett onödigt tvång för allmänheten samt utgöra en obefogad inskränkning i den enskildes frihet.”*

Genom det sista stycket i § 12 införs ett allmänt förbud på alla de i stycket uppräknade platserna. Det har i nu aktuellt ärende inte framkommit något skäl att göra en annan bedömning än den förvaltningsrätten i Luleå gjorde i ovan refererat avgörande.

Det är vidare Länsstyrelsens uppfattning att de områden som räknas upp i § 12 sista stycket (kommunalt skyltade bad- och idrottsplatser, stationsområden, skolgårdar, lekplatser, kyrkogårdar och begravningsplatser) typiskt sett är sådana områden som inte stadigvarande används för allmän trafik på ett sådant sätt att de enligt 1 kap. 2 § andra stycket OL kan anses vara offentliga platser. Områdena har inte heller tillräckligt tydligt jämförts med offentlig plats enligt 1 kap. 2 § andra stycket OL (se under § 3 ovan). Då en ordningsföreskrift måste vara motiverad av att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats, kan ordningsföreskrifter således inte beslutas för dessa platser.

Länsstyrelsen finner vid en sammantagen bedömning att det sista stycket i § 12 strider mot OL och därför ska upphävas.

I § 13 sista stycket har på motsvarande sätt som i § 12 angetts att lustgas inte får förtäras ”på kommunalt skyltade bad- och idrottsplatser, på stationsområden samt på skolgårdar och lekplatser, kyrkogårdar och begravningsplatser i kommunen.” Av

samma anledning som framgår under Länsstyrelsens motivering under § 12, finner Länsstyrelsen att det sista stycket i § 13 strider mot OL och därför ska upphävas.

I § 16 första och andra styckena har angetts att hundar ska hållas kopplade inom ”Torg, gator, trottoarer, lekplatser, skolgårdar, ordnade parker, friluftsanläggningar samt campingplatser.” I förarbetena till ordningslagen (SOU 1985:24 s. 186 f) anförde utredningen bland annat följande. ”...föreskrifter om skyldighet att hålla hund kopplad på allmän plats och om förbud mot att låta hundar vistas på allmänna platser kan vid behov meddelas med stöd av ett bemyndigande att meddela föreskrifter om ordningen på allmän plats. Föreskrifter om kopplingstvång bör i allmänhet ges ett snävare tillämpningsområde än föreskrifter om upplockningstvång. Bestämmelser om förbud mot att hålla hundar på allmänna platser bör givetvis endast meddelas när särskilt starka skäl talar för ett sådant förbud”. En ordningsföreskrift får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Det andra stycket innebär ett allmänt kopplingstvång för hundar på alla de platser som räknas upp i stycket. Dessa platser har emellertid inte tillräckligt tydligt pekats ut (jfr. under § 3 ovan). Vidare kan ordningsföreskrifter endast antas för att reglera allmän ordning på offentlig plats. Flera av de typer av anläggningar som anges är inte offentliga platser i den mening som avses i 1 kap. 2 § OL, och har inte heller tillräckligt tydligt jämförts med sådan plats (jfr. under § 3 ovan). Det torde enligt Länsstyrelsens mening även förekomma att flera av de typer av platser som räknas upp kan förekomma inom områden som är av mer landsbygdskaraktär, t.ex. vad avser gator och friluftsanläggningar, och där det således får anses för långtgående att kräva kopplingstvång. Länsstyrelsen finner att det första och det andra stycket av dessa anledningar strider mot OL. De ska därför upphävas.

I 16 § fjärde stycket anges bl.a. att hundar inte får vistas ”på de kommunala badplatser som finns redovisade i bilaga till 3 § under tiden 15 april – 15 september.” Länsstyrelsen ifrågasätter inte att det kan finnas ett behov av att ur ordningshänseende förbjuda hundar på de aktuella badplatserna. Ett sådant behov kan enligt Länsstyrelsen emellertid endast finnas under den tid på året då människor mer frekvent använder badplatserna för bad. Länsstyrelsen är av uppfattningen att de aktuella badplatserna knappast kan vara så frekvent använda under de aktuella sex

månaderna av året att medförande av hund kan ge upphov till några större ordningsstörningar under hela denna tid. Föreskriften strider därför mot OL. Lydelsen ”ej heller på de kommunala badplatser som finns redovisade i bilaga till 3 § under tiden 15 april – 15 september.” i § 16, fjärde stycket, ska därför upphävas.

Enligt § 17 i föreskrifterna ska föroreningar efter hundar plockas upp och omhändertas på ”och längs med torg, gator, trottoarer, gång- och cykelvägar, lekplatser, skolgårdar, ordnade parker, friluftsanläggningar samt campingplatser.” Av praxis framgår att upplockningstvång bör begränsas till vissa på lämpligt sätt angivna delar av kommunen så att upplockningstvånget inte kommer att omfatta områden av ren landsbygdskaraktär. Regeringen har i ett beslut den 21 mars 1991 tagit ställning till en ordningsföreskrift som stadgade att förorening efter hund skulle avlägsnas på ”gångbana, gata, torg, parkmark inom detaljplanelagt område, samt i övrigt vid allmän badplats.” Länsstyrelsen fann att upplockningstvånget skulle komma att omfatta områden av ren landsbygdskaraktär, och att tillämpningsområdet borde begränsas till vissa på lämpligt sätt angivna områden inom de mera stadsmässigt bebyggda delarna inom kommunens tätort. Regeringen delade länsstyrelsens uppfattning att ändringen fick anses vara alltför långtgående (Åberg, Ordninglagen (10 november 2021, JUNO), kommentaren till 3 kap. 8 §).

Länsstyrelsen finner att den nu aktuella formuleringen av det andra stycket i § 17 leder till att även t.ex. naturmark inom friluftsområden och gångbanor utanför bebyggd miljö kommer att omfattas av upplockningstvång. Mot bakgrund av det ovan refererade regeringsbeslutet anser Länsstyrelsen att det andra stycket § 17 lägger ett för långt gående tvång på allmänheten, vidare kan ordningsföreskrifter endast antas för att reglera allmän ordning på offentlig plats. Flera av de typer av anläggningar som anges är inte offentliga platser i den mening som avses i 1 kap. 2 § OL, och har inte heller tillräckligt tydligt jämförts med sådan plats (jfr. under § 3 ovan). Länsstyrelsen finner av ovanstående anledningar att föreskriften strider mot OL. § 17 ska således upphävas.

I § 18 första stycket i föreskrifterna har angetts att användning av pyrotekniska varor bara tillåts på påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton mellan 18:00 – 24:00 samt på påskdagen, första maj och nyårsdagen mellan 00:00 – 01:00. Under övriga tider krävs tillstånd av polismyndigheten.

I ordningslagen finns en grundläggande bestämmelse om tillstånd för användning av pyrotekniska varor. Enligt 3 kap. 7 § OL får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndighet, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Trots denna allmänna bestämmelse har det ansetts att det kan finnas behov av kompletterande lokala föreskrifter. Av 3 kap. 9 § OL framgår att kommunen får meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Som framgår finns redan en generell bestämmelse om krav på polismyndighetens tillstånd som täcker hela kommunen. Bestämmelsen i 3 kap. 9 § OL ger kommunerna en möjlighet att meddela lokala föreskrifter om användningen av pyrotekniska varor som sträcker sig längre eller är av mer preciserat slag än den allmänna bestämmelsen. Ytterligare föreskrifter kan alltså meddelas om det är motiverat av att upprätthålla ordningen på offentlig plats eller inom område - även utanför offentlig plats - där det är särskilt motiverat med hänsyn till risken för skada på människors hälsa eller egendom.

Bestämmelsens lydelse innebär att tillståndsplikt inte råder de uppräknade dagarna, men att det därutöver alltid krävs tillstånd för användning av pyroteknik på alla platser i kommunen alla dagar. Enligt 3 kap. 7 § OL krävs det alltid tillstånd från polisen om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Kommunen kan inte föreskriva undantag från bestämmelser om tillståndsplikt som följer av OL. Föreskriften strider därför mot OL.

Att föreskriva ett generellt förbud mot användning av pyroteknik som gäller i hela kommunen har i praxis bedömts vara för inskränkande och strida mot ordningslagens syfte, även med beaktande av att användning tillåts vissa angivna dagar (se bl.a. förvaltningsrättens i Umeås avgörande den 2014-10-13, mål nr 1121-14). På samma sätt underkändes i Göta hovrätts avgörande den 27 mars 2023, mål nr B 4682-22, en ordningsföreskrift som innebar att det utan tillstånd av Polismyndigheten var tillåtet att använda pyrotekniska varor viss angiven tid under påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton utanför det avgränsade område som preciserades i bestämmelsens första stycke. I övrigt krävdes tillstånd för att använda pyrotekniska varor i kommunen. Hovrätten



kom fram till att den aktuella bestämmelsen i ordningsföreskrifterna var för långtgående avseende geografiskt och tidsmässigt tillämpningsområde för att kunna accepteras i det enskilda fallet. Bestämmelsen stred därför alltså mot 3 kap. 12 § ordningslagen och fick inte tillämpas och den åtalade personen frikändes. Avgörandet belyser också att ett ställningstagande från Länsstyrelsen att inte upphäva en föreskrift, inte medför någon rättsverkan i sig. Ett underlåtande att upphäva en föreskrift leder med andra ord inte till att föreskriften blir gällande. Om föreskriften, vid t.ex. en brottmålsprocess om utdömande av böter, befins strida mot bestämmelse i grundlag eller annan överordnad föreskrift (t.ex. ordningslagen), får föreskriften enligt 11 kap. 14 § regeringsformen inte tillämpas.

Då det torde finnas många områden inom Vaggeryds kommun där användning av pyroteknik kan ske utan att den allmänna ordningen störs och utan att det föreligger någon större risk för skada på människors hälsa eller egendom, finner Länsstyrelsen att det lägger ett onödigt tvång på allmänheten att föreskriva tillståndsplikt enligt det första stycket i § 18. Mot bakgrund av ovanstående finner Länsstyrelsen att det första stycket i § 18 strider mot OL. Stycket ska därför upphävas.

§ 20 har fått följande lydelse. ”Det får inte ske uthyrning av enpersonsfordon inom följande områden. Torg samt gångfartsområden i centrala Vaggeryd. Torg samt gångfartsområden i centrala Skillingaryd. I övrigt krävs det tillstånd av Polismyndigheten för att bedriva uthyrning av enpersonsfordon. Med enpersonsfordon avses sparkcyklar, cyklar, mopeder och liknande, oberoende av om de har ett eller flera hjul, en sitt- eller ståplats för föraren och om de är försedda med motor eller inte.”

Genom 3 kap. 1 § OL råder tillståndsplikt för användande av offentlig plats inom detaljplanelagt område om användningen inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som är allmänt vedertaget, om inte ianspråktagandet är tillfälligt och görs i obetydlig omfattning. Uthyrning av enpersonsfordon är en näringsverksamhet. Det torde enligt Länsstyrelsens uppfattning vara mycket vanligt att de offentliga platser inom detaljplan som används för uppställning av enpersonsfordon för uthyrning, har upplåtits för ett annat ändamål än näringsverksamhet (t.ex. gator, vägar, torg och parker). Enligt Länsstyrelsens uppfattning är inte utövandet av den aktuella näringsverksamheten begränsad till själva utplacandet av fordonen. Verksamheten bedrivs varje gång en användare tar i

anspråk ett fordon, och därigenom ingår avtal med uthyraren. Då det enligt Länsstyrelsens uppfattning torde vara absolut vanligast att fordonen lämnas på platser som är upplåtna för andra ändamål än näringsverksamhet (gator, cykelbanor, trottoarer m.m.) och där återigen tas i anspråk för uthyrning, gör Länsstyrelsen bedömningen att det i praktiken inte går att bedriva denna typ av uthyrningsverksamhet utan att verksamheten träffas av tillståndsplikt enligt 3 kap. 1 § OL. Då verksamheten därför redan är tillståndspliktig genom OL strider det mot 3 kap. 12 § OL att i ordningsföreskrifter föreskriva tillståndsplikt för uthyrningen.

Vidare innebär föreskriften ett förbud mot uthyrning av enpersonsfordon inom vissa platser i centrala Vaggeryd och Skillingaryd. Förvisso har en uthyrare möjlighet att initialt placera ut fordonen på platser som ligger utanför de angivna områdena. Därefter har emellertid uthyraren ingen kontroll över var fordonen lämnas och åter tas i bruk för uthyrning. Det är Länsstyrelsens uppfattning att många av de resor som företas med enpersonsfordon påbörjas eller avslutas inom de centrala delarna av tätorterna. Länsstyrelsen har därför svårt att se att uthyrarna kan förhindra att uthyrning sker inom de angivna områdena. Föreskriften kan därför, när det gäller förbudet, inte tillämpas. Vidare är det under alla omständigheter oklart vilka områden som avses med "centrala Vaggeryd" och "centrala Skillingaryd". Föreskriften strider även av dessa anledningar mot OL.

För områden som ligger utanför de områden för vilka det har föreskrivits förbud, råder enligt bestämmelsen tillståndsplikt. Det råder således enligt föreskriften tillståndsplikt för uthyrning av enpersonsfordon på alla offentliga platser i hela kommunen. Länsstyrelsen har i beslut den 28 oktober 2022, ärende nr 213-7112-2022, funnit att en liknande föreskrift antagen av Jönköpings kommun stred mot OL. Länsstyrelsen fann att ordningsstörningar från uthyrning av enpersonsfordon i huvudsak torde vara begränsade till de större orternas stadskärnor. Länsstyrelsen fann att det måste anses rimligt att det finns ett stort antal sådana platser inom kommunen som enligt 1 kap. 2 § OL och § 3 i ordningsföreskrifterna ska anses utgöra offentlig plats, där uthyrning av enpersonsfordon kan ske utan att den allmänna ordningen störs, och att tillståndsplikt för uthyrning inom samtliga offentliga platser därför inte kunde anses vara behövlig för att upprätthålla ordningen. Länsstyrelsens beslut överklagades av Jönköpings kommun till förvaltningsrätten i Jönköping som genom dom den 3 april 2023, mål nr 5267-22, avslog kommunens

överklagande. Förvaltningsrättens dom har därefter överklagats till Kammarrätten i Jönköping, som har meddelat prövningstillstånd.

Det har i nu aktuellt ärende inte framkommit något skäl att göra en annan bedömning avseende tillståndsplikt för uthyrning av enpersonsfordon i Vaggeryds kommun än den Länsstyrelsen har gjort i sitt tidigare beslut avseende Jönköpings kommun.

Länsstyrelsen finner därför att § 20 i ordningsföreskrifterna har ett alltför vidsträckt geografiskt tillämpningsområde, samt att den lägger ett onödigt tvång på allmänheten. Den ska därför upphävas.

I § 21 i föreskrifterna har angetts att varje fastighet som tilldelats adressnummer ska vara försedd med särskild adressnummerskylt. Sådan skylt ska sättas upp på väl synlig plats från den gata, väg eller offentlig plats som adressnumret avser. Det åligger fastighetsägaren att på egen bekostnad anskaffa och sätta upp adressnummerskylten.

En kommun får enligt 3 kap. 8 § ordningslagen meddela sådana lokala ordningsföreskrifter som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig eller därmed jämställd plats. Att föreskriva om skyldighet för de fastighetsägare som har fastigheter på offentlig plats eller därmed jämställd plats, en skyldighet att bekosta och sätta upp adressnummerskylt kan enligt Länsstyrelsens uppfattning knappast behövas för att upprätthålla allmän ordning på offentlig plats. Föreskriften strider därför mot OL och ska således upphävas.

#### *Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln*

I § 2 i föreskrifterna har angetts att föreskrifterna är tillämpliga på Centralplan i Skillingaryd och på Knutpunkten i Vaggeryd. Länsstyrelsen kan konstatera att det i teckenförklaringen till kartorna har angetts att en av färgerna avser "Allmän försäljningsplats". På kartan avseende Skillingaryd finns såvitt Länsstyrelsen kan bedöma två överlappande punkter med denna färg, och på kartan tillhörande Vaggeryd fyra överlappande punkter. På kartorna har dock inte markerats vilka markområden som ska anses ingå i dessa båda platser. Ett område inom vilket ordningsföreskrifter ska gälla måste pekats ut med så stor tydlighet att det inte råder något tvivel om vilket område som avses, även för en person som saknar kännedom om de lokala förhållandena. Länsstyrelsen finner att det är otydligt inom vilket markområde föreskriften ska gälla. Den är därför inte utformad med den exakthet som krävs och ska därför upphävas.

I § 11 andra meningen i föreskrifterna har bland annat angetts att "om plats ej bokats i förväg, avgift ej erlägges eller andra regler ej följs, enligt dessa ordningsföreskrifter, förbrukas rätten att nyttja saluplatserna." Länsstyrelsen konstaterar först och främst att ordningslagen inte ger kommunen möjlighet att besluta om ytterligare sanktioner vid brott mot ordningsföreskrifterna än de som anges i 3 kap. 22 § OL. Det är viktigt att reglerna om sanktioner är tydliga för den enskilde. Det ska klart framgå vilket handlande som inte är acceptabelt och följderna därav. I bestämmelse om påföljd vid brott mot ordningsföreskrifterna ska därmed inte tas med annat än sådant som direkt avser ordningslagens sanktioner. Den sanktion som kommunen har uppställt i form av omedelbar återkallelse av tillstånd att använda torgplats saknar grund i ordningslagen och är således inte en påföljd enligt ordningslagen. Skrivningen behandlar istället det civilrättsliga förhållandet mellan kommunen och den som hyr torgplatsen. Detta ska inte anges i ordningsföreskrifterna utan bör istället lämpligen tas in i eventuellt avtal mellan kommunen och torgplatsinnehavaren (jfr. förvaltningsrätten i Malmös dom den 6 oktober 2017, mål nr 1578-17). Den andra meningen ska därför upphävas.

*Regler för trottoarpratare, gatuställ och varuexponering på gånggator inom Vaggeryds kommun*

I 1 § tredje stycket har angetts att all exponering på allmän platsmark kräver tillstånd från polisen. Det är oklart om uttrycket exponering avser uppläggandet av varor, placering av trottoarpratare, gatuställ eller andra hinder eller något annat. Det är vidare svårt för allmänheten att bedöma om en viss plats är allmän platsmark eller inte. För att ordningsföreskrifter ska få antas krävs det vidare att det är fråga om en offentlig plats. Föreskriften är därför för otydlig för att kunna tillämpas. För det fall uttrycket avser varuexponering i samband med tillfällig försäljning framgår det av kommentaren till ordningslagen att kringföringshandel och liknande försäljning ofta kan bedrivas utan att särskild prövning från ordningssynpunkt behövs. I andra fall, t.ex. beträffande livligt trafikerade offentliga platser, kan en sådan prövning framstå som nödvändig. Kommunerna kan således meddela lokala föreskrifter om förbud mot eller krav på tillstånd till tillfällig handel på en offentlig plats. Sådana föreskrifter får emellertid inte vara påkallade av något annat skäl än den allmänna ordningen på den offentliga platsen. För att inte inkräkta på näringsfriheten har det ansetts att föreskrifter om förbud mot tillfällig försäljning bör utfärdas endast när starka skäl gör det motiverat (se Åberg, Ordningssynpunkter (10 november 2021,

JUNO), kommentaren till 3 kap. 8 §). Länsstyrelsen finner därför att det är för långt gående att föreskriva tillståndsplikt på allmän platsmark. Det tredje stycket ska av dessa anledningar upphävas. Då det fjärde stycket därigenom blir obehövligt ska även det upphävas.

Länsstyrelsen begär, med stöd av 2 § förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617), att detta beslut anslås på kommunens anslagstavla enligt bestämmelserna i 8 kap. 9-11 §§ kommunallagen (2017:725). Beslutet ska vara anslaget till och med den 12 september 2024.

## Beslutet kan överklagas

Se bilaga med överklagandehänvisning.

## De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med länsjurist Johan Nilsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också rättschef Anna Adholmer medverkat.

## Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

## Beslutet kan överklagas hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

### Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Jönköpings län antingen via e-post; jonkoping@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping.

### Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

### Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

### Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

### Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, jonkoping@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 60 00. Ange diarienummer 5544-2024.